

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 50

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENE C

Cene inseratov:

Enostopna petina vrsta
malih oglaš po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglaš nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglaš v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Pešnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6 III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.656 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Zasačeni.

Naša ugotovitev, da demokratije v Slo-
veniji potihem rujejo zoper opozicionalni
blok in delajo s svojimi izmišljenimi poro-
čili usluge radikalnemu režimu, je zadel
v živo. Iz cele kope takih izmišljenih poro-
čil o dr. Korošcu, oziroma Jugoslovanskemu
klubu, o Radiću, o tajnih pogajanjih z radi-
kali itd., ni bilo težko razbrati, kam pes ta-
co moli, kakor pravi narodni pregovor. Vse
te vesti so objavljali tisti demokratiški listi
v Sloveniji in Hrvaški, ki po eni strani za-
stopajo politične tendence g. Pribečevića,
po drugi strani pa imajo enega in istega
krušnega očeta, katerega gospodarske zve-
ze v ministrstvih so notorične. To prepri-
čanje je razširjeno tudi v Beogradu v kro-
gih, ki so našim demokratom bližji kakor
mi in ki istotako povdarjajo, da denarni
zavodi slovenskih in hrvaških zavodov už-
ivajo naklonjenost sedanjega režima in da bi
trpeli škodo s celo politično organizacijo
vred, ako bi začeli odločno nastopati proti
radikalom. Radikali morejo biti s taktiko
slovenskih in hrvaških demokratov popol-
noma zadovoljni. Malo zabavljanja proti ra-
dikalom po časopisju, da se nasuje demo-
kratski javnosti malo peska v oči, jim nič
ne škoduje; glavno je za radikale, da jim
demokrati v Sloveniji in na Hrvaškem po-
magajo onemogočiti opozicionalni blok v na-
rodni skupščini. To nam potrjuje tudi »Ju-
trova« priprava za trenutek, če bi se jim
posrečilo onemogočiti opozicionalni blok,
da bi mogli potem po svoji stari navadi va-
liti krivdo na koga drugega; zato »Jutro«
je preludira, češ: »Nehote se človeku vsi-
ljuje vtis, da si gospodje pripravljajo »iz-
govore«. Z isto tendenco dan za dnem po-
navlja laž o pogajanjih z radikali radi od-
goditve običnega zbora »Kmetijske družbe«.
Če je kakšna stvar tako nezakonita in tako
škandalozna, kakor je bilo nasilno postopa-
nje samostojnih v Kmetijski družbi, če
si skoro ni mogoče misliti slabšega gospo-
darstva v kakšni gospodarski instituciji kakor
so jo vodili samostojni v Kmetijski družbi,
potem bi bil pač škandal prve vrste, ako
bi vlada to še krila s svojo avtoriteto in bi
kaj takega nikjer ne mogla zagovarjati. Če
so naši poslanci v tej zadevi intervenirali,
so storili samo svojo dolžnost! Intervencij
imajo delavni poslanci na stotine in
stotine, žal preveč, neglede na to, ali je
stranka na vladi ali v opoziciji. Ali morda
tudi demokratije stoje na nemoralnem in ko-
ruptnem stališču, ki je za razmere v naši
državi tako značilen, da smejo intervenirati
pri vladi, zastopati svoje volivce in predna-
šati njihove zahteve samo vladni poslanci?
Ali morda samo vladni ljudje plačujejo dave-
ke? Če naši demokrati stoje na tem nemo-
ralnem stališču, potem pa naj ne govore o
»sterilni« (neploдни) politiki opozicije Ju-
goslovanskega kluba, ki je sicer ravnotako
debela laž kakor njihova trditve o kakih
pogajanjih z radikali, ki jih ni.

Vsakdo ve, da je za opozicijo težko kaj
doseči, toda vsaka opozicija, ki bi ji bil
vstop v vlado vsak dan odprt, tudi ve, za-
kaj kljub temu vztraja v opoziciji. Če pa
skupina 21 poslancev kljub najostrejši opo-
ziciji več doseže kakor opozicionalna sku-
pina 50 poslancev, je to zanj samo lepo
sprječevalo, da je delavna in spo-
sobna.

Slovenski demokrati, ki smo jih zasa-
čili pri njihovem razkrajalnem delu po ni-
hovi lastni nerodnosti in flagranti, naravno
kar besne in »Jutro« bljuje ogenj in žveplo.
Njihovo demagoško vpitje o novem Marko-
vem protokolu jim ne bo nič pomagalo, pa
tudi njihove laži, ki jih spravljajo v svet v
zvezi z Markovim protokolom, tudi ne. Ne
bomo v stolič ponavljali, da je bil Markov
protokol eden največjih trumfov zoper ra-
dikalski režim pred celim svetom, vsled
česar se je vsled radikalne verolomnosti
v sporazumu federalističnega bloka isto-
časno objavil, pribiti hočemo iznova samo
abotno laž, da je parlamentarna opozicija,
broječa malo nad 40 mož postavila vlado,
ki je imela s svojimi zavezniki Turki in
Nemci večino v parlamentu. Take trditve
se morejo roditi samo v glavah neresnih
demagogov, ki jim je vsako sredstvo dobro-
došlo in katerih edina želja in hrepenenje
je samo, priti h koritom na vladi. Zato so
ti demagogi že tedaj napadali federalistič-
ni blok, ki je šel takoj, že prve dni na-
rodne skupščine, v najostrejšo opozicijo, ko

radikali niso izpolnili svojih obveznosti,
vlado in radikale so pa pustili lepo pri mi-
ru, ker so upali na — korita. Tudi ta tak-
tika jasno in nedvoumno dokazuje, da so
bile naše prvotne domneve, utrjene sedaj
po dejstvih, čisto pravilne. Tu mladinskim
demokratom noben izgovor nič ne pomaga,
tudi ne njihov stari trik insinuiacij, s kate-

rimi skušajo pri svojih bralcih dati svojim
lažem značaj verjetnosti z neosnovanimi tr-
ditvami, kakor včerajšnje Jutro s stavkom:
»Če bi SLS kaj izbila za slovenske volivce,
mlejšje bi jo sodili, a ona je dala koncesi-
je...« Kakšne koncesije, komu, kdaj, kje,
tega seveda ne izvemo, ker jih ni razen v
»Jutrovic« — zadregi.

Konvencije z Italijo predložene parlamentu.

PISMO DR. NINČIČA NA PREDSEDSTVO PARLAMENTA O VSEBINI KONVENCIJ.

Beograd, 6. febr. (Izv.) Stara navada
Pašičeva je, da oboli, čim mu nekaj ne gre
prav po sreči ali kadar kuje nove načrte.
Tudi danes še ni zapustil svoje sobe, am-
pak še naprej boluje. Ker traja bolezen že
precej časa, so tudi že najbolj trdni radi-
kali izgubili samosvest, ki so jo doslej ka-
zali. Vse govori o tej bolezni in najrazlič-
nejša mnenja se čujejo. Tako se govori, da
Pašič ne bo ozdravel prej, preden ne bodo
sprejete v parlamentu konvencije glede Re-
ke. Na sinočnjem sestanku z Ninčičem je
Pašič odredil, naj se ta ratifikacija čim
prej izvrši. Dr. Ninčič je to konvencijo dan-
es poslal predsedništvu parlamenta in pri-
ložil sledeče pismo:

»Gospod predsednik! Na podlagi dob-
ljenega polnomočja in v imenu kraljevske
vlade g. Nikole Pašiča sta predsednik mi-
nistrskega sveta in podpisani sklenila in
podpisala 27. pr. m. z gospodom Mussolini-
jem, ministrskim predsednikom in mini-
strom vnanih zadev kraljevine Italije:

1. Sporazum o Reki med kraljevino
SHS in kraljevino Italijo.
2. Dopolnilno konvencijo o sporazumu
o Reki med kraljevino SHS in kraljevino
Italijo. Ta konvencija vsebuje odredbo o
prometu med »svobodnimi conami« obeh
pogodbenih držav. Meje teh con so ozna-
čene v konvenciji.

3. Dopolnilno konvencijo o sporazumu
o Reki med kraljevino SHS in kraljevino
Italijo. V to konvencijo so sprejete vse od-
ločbe o najemu bazena »Taon de Revel« v
reškem velikem pristanišču, ki se odstopa
za dobo 50 let v uporabo kraljevini SHS.

Razum tega mi je g. Mussolini 27. pr.
m. pisal tri pisma, ki vsebujejo tri izjave
italijanske vlade:

a) o razmejitvi na Bankinu,
b) glede Rečanov, ki bodo postali dr-
žavlani kraljevine SHS,
c) da se zavod sv. Jeronima odstopi
katolikom, ki so državljani kraljevine SHS.

Sporazum z Italijo pred parlamentom.

VLADA ZAHTEVA, DA SE PROGLASI NJEN PREDLOG ZA RATIFIKACIJO SPO-
RAZUMA KOT NUJEN. — VELIK VTIS OPOZICIONALNEGA GOVORA POSL.
SUŠNIKA. — VLADNI PREDLOG OD VEČINE SPREJET.

Beograd 6. febr. (Izv.) Pred koncem
današnje seje se je vršilo glasovanje o
predlogu vlade, da se razprava o konven-
cijah glede Reke proglasi za nujno. Dočim
je bila vladna večina zbrana polnoštevilno,
se je zopet opazilo, da je bilo od demokra-
tov navzočih komaj 5 poslancev. Ta vedno
ponavljajoča se abstinenca demokratov,
kadar se glasuje o kakem važnem predlo-
gu, vedno bolj utrjuje mnenje o dvolični
vlogi demokratov. Na eni strani bi hoteli,
da jih opozicionalni blok spravi na krmilo,
na drugi strani so v neprestani zvezi z ra-
dikali in Pribečević s svojimi pristaši ko-
maj čaka, kdaj pride v vlado. Današnja ab-
stinenca demokratov pa je toliko bolj padla
v oči, ker se je glasovalo o predlogu, ki je
za ves slovenski in hrvaški narod največje
važnosti. S svojim nastopom so demokrati
pokazali, da jim je kaj malo do interesov
slovenskega in hrvaškega naroda. Zato pa
je bil tem bolj odločen nastop Jugoslovans-
kega kluba in kluba Jugoslovansko musliman-
ske organizacije. Bil je prava manifestacija
za naše zasužnjene brate v Italiji. Nastop
je bil tako krepak in obenem upravičen,
da se niti od radikalov — razen zna-
nega slovenčarja dr. Subotića — ni upal
ugovarjati nihče, ko je govoril poslanec
Sušnik, čigar besede so padale kakor
težki udarci.

Poslanec Sušnik je izvajal: Mini-
ster za zunanje zadeve zahteva od narodne
skupščine, naj se predlog za ratifikacijo
sporazuma z Italijo proglasi kot nujen.
Imam pravico, da govorim v imenu vsega

4. Dopolnilno konvencijo o sporazumu
o Reki med kraljevino SHS in kraljevino
Italijo, ki obsega dogovor glede zamenjave
kron slovenskim zadrugam v Julijski Be-
nečiji.

V zvezi z dopolnilno konvencijo o Reki
je podpisani pisal pismo g. Mussoliniju, s
katerim se dopolnjujejo odredbe o pasu v
reškem pristanišču, ki je dano v najem kra-
ljevine SHS.

Naš sporazum z Italijo je velik korak
za ureditev stanja po vojni, ki bo zelo vpli-
val na ureditev naših odnosov s sosed-
nimi državami, s katerimi moramo še rešiti
gotova vprašanja in s katerimi moramo priti
do dobrega sosedstva. Z ozirom na te okol-
nosti je sporazum z Italijo največje politič-
ne važnosti, ker je z njim rešeno vprašanje
evropskega pomena, ki je prizadevalo od-
govornim činiteljem velike skrbi in jih si-
lilo, da obračajo vso svojo pozornost na naj-
občutljivejšo točko na laški meji in nas
oviralo, da se nismo posvetili važnim no-
tranje in vnanjopolitičnim vprašanjem.

Zato mi je čast poslati Vam te konven-
cije in prilegan ukaz Nj. Vel. kralja, s ka-
terim sem pooblaščen, da sporazum in kon-
vencije z Italijo predložim narodni skup-
ščini. — Dr. Ninčič.

Z ozirom na to je Ljuba Jovanović pred
sejo skupščine sklical sejo načelnikov pa-
lamentarnih klubov in jih obvestil o želji
dr. Ninčiča. Dosegel se je sporazum v toli-
ko, da se odbor ne bo volil, ampak bo vsa-
ka skupina delegirala svoje člane. V od-
boru je 10 radikalov, 4 demokrati, 3 po-
slanci Jugoslovanskega kluba, 2 muslima-
na, 1 zemljoradnik in 1 Nemec.

Jugoslovanski klub je glasom sklepa
seje poslal v odbor dr. Hohnjeca, dr. Ku-
lovca in prof. Sušnika.

Obenem je bilo sklenjeno, da bo na ju-
trišnji seji pred prehodom na dnevni red
govoril Ljuba Jovanović spominski govor
v čast Wilsonu.

ni in so morali trpeti najkrutejše krivice,
— dosegla niti najmanjšega varstva (Klici:
Škandal! Žalostno!) Mi Slovenci smo s spo-
razumom zgubili vse, vlada pa je z njim
pomagala utrditi Italijo v gospodarskem
oziru in dvigniti prestiž Italije in njenega
diktorja Mussolinija. (Medklici: Prodati
ste Reko za ordene! — Tako je!) Mi ne
moremo biti nikdar za to, da bi se ta po-
govba hitro ratificirala, in mislim, da se bo
vsa zbornica strinjala v tej zadevi z nami,
ker smo mi tukaj, da varujemo interese
naše države, interese Slovencev, Hrvatov
in Srbov, ne pa interese Mussolinija in Ita-
lije. (Živahno pritrdjevanje in dolgotrajno
ploskanje.) Zato mislim, da se boste v tem
oziru vsi strinjali z nami in da boste glasov-
ali proti nujnosti ratifikacije tega spo-
razuma. (Burno pritrdjevanje, ploskanje. —
Klici: Evviva Pašič! Evviva Ninčič!)

Predsednik Ljuba Jovanović je dal na-
to na glasovanje vladni predlog. Večina je
glasovala za nujnost.

Zakaj smo izgubili Reko?

Dunaj, 6. febr. (Izv.) »6 Uhr-Abend-
blatt« poroča iz Pariza o reškem sporazu-
mu, da italijanski uspeh francoskih diplo-
matskih krogov ni prav nič presenetil. V
francoskem zunanjem uradu so že dolgo
pričakovali, da bo Italija nekega dne iz-
vlekla na dan tajno pogodbo, ki je bila
sklenjena leta 1914. med Italijo in Srbijo.
Za kraljevino SHS je zadostovala že Musso-
linijeva grožnja z objavo te pogodbe, da je
izsilil priklonitev Reke k Italiji. Do ome-
njene tajne pogodbe je prišlo po prvi av-
stroogrski ofenzivi v Srbijo. Takrat je po-
nudil Pašič italijanski vladi pogodbo, po
kateri bi Srbija dobila izhod na Jadransko
morje, Italija pa bi dobila vzhodno jadransko
obalo, vse otoke zapadno od Neretve
in Trst in Reko. Srbija bi se zadovoljila z
Dubrovnikom, z Boko Kotorsko in s černo-
gorsko obalo. Ko so 1. 1915 skušali priteg-
niti Italijo v antanto, so v Londonu raz-
pravljali tudi o tej tajni pogodbi, ki sta jo
Francija in Anglija priznali. V kar je Srbi-
ja privolila, pa vsled pogodb v St. Ger-
mainu in Trianonu ni bilo izpeljano, ker
Amerika londonskega pakta ni priznala. V
francoskih krogih so mnenja, da je Musso-
lini Pašičevo vlado h odstopu Reke prisilil
z grožnjo, da bo tajno pogodbo iz leta 1914
objavil, kar bi državi SHS škodovalo.

Odposlanca H. R. S. S. na potu v Beograd.

Zagreb, 6. febr. (Izv.) Z nocojšnjim
brzovlakom odpotujeta v Beograd podpred-
sednik HRSS dr. Maček in tajnik HRSS
dr. Krnjević. Namen potovanja je, da
se z dr. Korošcem in dr. Spahom dogovo-
rita o nadaljnjih pogajanjih z Ljubo Davi-
dovićem in da se informirata o dosedanjem
poteku pogajanj med dr. Korošcem, dr. Spa-
hom in Ljubo Davidovićem. Snoči je bila
skupna seja članov predsedstva HRSS in
Hrvaške Zajednice, na kateri so razpravl-
jali o taktiki federalističnega bloka pri
ustanavljanju opozicionalnega bloka na pod-
lagi navodil, ki jih je poslal Stjepan Radić
po dr. Lorkoviću in inž. Košutiću. Potova-
nje dr. Mačka in dr. Krnjevića v Beograd,
ki je bilo sklenjeno na tej seji, ima tudi na-
men, da se pogajanja z demokratijo pospe-
šijo. V direktnem stiku z Ljubo Davidovićem
mu bosta nudila popolne garancije,
da bodo poslanci HRSS prišli v Beograd in
aktivno sodelovali v opozicionalnem bloku,
ako se pogajanja med federalističnim blo-
kom in demokratijo dovoljno zaključijo. Po-
gajanja bi se imela nadaljevati na širok
podlagi sporazumne revizije ustave in ve-
ljavne vlade; podroben in predalekosežen
program se ne bi izdelal. Po končanih po-
gajanjih, ko bo položaj jasen, bo dr. Krnje-
vić odpotoval na Dunaj, da poroča Radiću
o rezultatu pogajanj z demokratijo. Ker se bo
v kratkem vršila tudi plenarna seja HRSS,
bodo na tej seji predložili vse dosedanje
delo v odobritev.

IZ FINANČNEGA ODBORA.

Beograd, 6. febr. (Izv.) V današnji seji
finančnega odbora je finančni minister dr.
Stojadinović preložil zahtevo, da se mono-
polski upravi dovoli 130 milijonov dinarjev
od čistih dohodkov za prevzemanje tobaka
v državi. Poslanca Žebot in Veseniak

sta naglašala, kake zlorabe se vrše v Sloveniji pri prevzemanju tobaka od kmetov. Kritizirala sta postopanje uprave, ki podeljuje glavne trafike v Sloveniji Srbom, slovenskim invalidom in vdovam se pa trafike odvzemajo. Poslanec Žebot je zahteval, da se delavstvu v ljubljanski tovarni zvišajo plače. Vlada večina je odobrila predlog finančnega ministra. Sprejeti so bili tudi še nekateri manjši krediti. — Sklenjeno je, da se obleka za vojaštvo ne sme dobavljati iz inozemstva.

Zmaga opozicije v zakonodajnem odboru.

Belgrad, 6. febr. (Izv.) Danes popoldne ob 4. se je vršila seja zakonodajnega odbora, ki je nadaljevala razpravo o ureditvi centralne uprave. Ker na zadnji seji vlada za svoj predlog ni dobila večine, je opozicija stavila danes svoje predloge. Predloga posl. Moskovljeviča in Nemca dr. Moserja sta ostala v manjšini. Nato sta predložila posl. Kremenžar in demokrat dr. Grisogono svoje predloge, ki sta identična s predlogi SLS in se glasita:

»Ministrstev je 12 in sicer: za pravosodje, za prosveto, za zunanje zadeve, za notranje zadeve, za finance, za vojno, za javna dela, za promet in pošto, za poljedelstvo in šume, za trgovino in rude, za socialno politiko in narodno zdravje in ministrstvo za vere. Predlog, za katerega je glasovala celokupna opozicija in Nemci, je prodl s 6 proti 5 glasovom.

ZA INVALIDE.

Belgrad, 6. febr. (Izv.) Danes dopoldne je posl. Kremenžar predstavil ministru za socialno politiko deputacijo invalidov iz Slovenije, ki se je ministru pritožila zaradi šikaniranja njihove organizacije in je prosila, da se ji omogoči spraviti svoje pritožbe pred sodišče. Deputacija je dalje protestirala proti reduciranju invalidov po znani komisiji. V Sloveniji je bilo reduciranih okoli 5000 invalidov. Minister se je začudil nad takimi razmerami in je obljubil svojo pomoč.

OBTOŽBA PROTI DR. MARKOVIČU.

Belgrad, 6. febr. (Izv.) Danes dopoldne je bil izročen predsedništvu narodne skupščine predlog, da se stavi pod obtožbo bivši pravosodni minister dr. Laza Marković. Predlog je podpisalo 56 poslancev.

PRINC PAVEL V ZAGREBU.

Zagreb, 6. febr. (Izv.) Danes dopoldne si je princ Pavel ogledal narodni muzej, Strossmayerjevo galerijo slik, vseučiliščno knjižnico, etnografski muzej, nadškofijsko cerkev, srbsko pravoslavno cerkev in židovsko sinagogo. Ob 5. popoldne je princ Pavel v spremstvu ministrov dr. Janića in Trifunovića odpotoval v Belgrad.

OBRTNA BANKA.

Zagreb, 6. febr. (Izv.) Te dni se je vršila seja članov osrednjega in upravnega odbora hrvatskih obrtnikov. Razpravljali so o ustanovitvi obrtne banke in ugotovili, da ta banka ne odgovarja demokratskim načelom in da se pri ustanavljanju te banke prav nič ne ozira na hrvatske in slovenske obrtnike. Sklenjeno je, da se v svrhu nadaljne taktike stopi v ožjo zvezo z Jugoslovansko obrtno zvezo v Ljubljani.

Pred pogajanj z Rusijo?

Belgrad, 6. febr. (Izv.) »Novosti« poročajo, da se bodo v kratkem začela pogajanja s sovjetsko Rusijo radi priznanja. Za našega delegata bo imenovan vseučiliški profesor dr. Belič.

NASA VLADA IN FRANCOŠKO POSOJILO

London, 6. febr. (Izv.) Na vprašanje angleške vlade glede francoskega posojila je odgovorila jugoslovenska vlada, da je to posojilo krito z dohodki monopola, poljska vlada pa je odgovorila, da je poljsko posojilo krito z dohodki iz državnih gozdov.

Velika netaktnost nemške diplomacije.

Newyork, 6. febr. (Izv.) Ob priliki žalnih svečanosti za Wilsonom nemško poslaništvo ni izobesilo zastave na pol droga kakor vsa ostala inozemska poslaništva. Poslaniški svetnik von Plessen je izjavil, da je ravnal po instrukcijah zunanjega urada, ker ni navada, da bi se ob smrti privatnikov izobesila zastava na pol droga. Vendar pa mu je bilo dano na prosto, da se žalnih svečanosti udeleži kot privatnik. — To postopanje je zbudilo veliko ogorčenje vse ameriške javnosti, vsled česar se je nemški poslanik udeležil žalnih svečanosti kakor vsi ostali diplomati. Francosko časopisje ob tem slučaju ostro napada nemško vlado, ki ji ne gre nobeno zaupanje. Toda tudi nemško časopisje ostro graja nemško diplomacijo zaradi tega brezumnega vedenja, ki je v stanu zmanjšati simpatije, katere izkazuje Amerika ravno sedaj Nemčiji.

Važne izjave Mac Donalda.

London, 6. febr. (Izv.) Mac Donald je izjavil, da je priznanje sovjetske vlade od strani Anglije brezpogojno, na čemur se ne da nič izpreminjati. Nemčija in Rusija morata biti sprejeti v Društvo narodov. Za Rusijo bo šlo to težje, za Nemčijo pa lahko. Velika Britanija ne sme več držati križem rok, ampak mora nastopati aktivno, in plodovi te politike se že kažejo.

ANGLESKI POSLANIK V PARIZU OSTANE.

London, 6. febr. (Izv.) Vestj o odstopu angleškega poslanika v Parizu lorda Crewe niso resnične.

FRANCIJA VARČUJE.

Pariz, 6. febr. (Izv.) Zbornica je s 521 glasovi sprejela vladni predlog, da se v proračunu za l. 1925. uvedejo štedenja v znesku 1 milijarde. Vsi komunistični protipredlogi so bili z veliko večino odklonjeni.

ANATOLE FRANCE OBOLEL.

Pariz, 6. febr. (Izv.) Bolezen Anatola France-a se je obrnila na slabše.

Ekspoze dr. Beneša v senatu.

Pariz, 6. febr. (Izv.) Dr. Beneš je danes v senatu podal zunanjepolitični ekspoze. Dejal je, da se moralni ideali češkoslovaške zunanje politike uspešno uresničujejo zlasti po mali antanti. V smislu te politike se je sklenila pogodba z Avstrijo in je upati, da se z Ogrsko sklene prijateljsko razmerje. Mala antanta je dokazala, da njena politika ni naperjena proti tema dvema državama.

DR. SEIPEL V BUKAREŠTU.

Bukarešt, 6. febr. (Izv.) Avstrijski kancler dr. Seipel je imel danes daljšo konferenco z romunskim zunanjim ministrom Duco. Opoldne je bil zajutrek v avstrijskem poslaništvu, ki so se ga udeležili vsi diplomatski zastopniki. Popoldne je dr. Seipel sprejel zastopnike tiska, zvečer pa je bil svečan sprejem v romunskem ministristvu vnanjih zadev.

Bukarešt, 6. febr. (Izv.) Dr. Seipel je izrazil častnikarjem svoje zadovoljstvo z uspehi svojega obiska v Romuniji. Upa, da

bodo bodoča pogajanja obe deželi še bolj zblížala.

AMERIKA — OPAZOVALKA.

Washington, 6. febr. (Izv.) Vnanji urad ugotavlja, da se ameriški zastopnik v Bernu ne bo udeleževal posvetovanj za razorožitev kot član komisije, ampak samo kot opazovalec, da poroča svoji vladi.

NESREČA V ZRAKU.

Rim, 6. febr. (Izv.) Nad mestom sta trčili dve vojaški letali. Oba častnika sta ranjena.

Železniška nesreča.

Varšava, 6. febr. (Izv.) Pri Čenstohovi je vlak povozil 17 delavcev na progi.

MILJARDNE TATVINE NA DUNAJSKI CARINARNI.

Dunaj, 6. febr. (Izv.) Na glavni carinarni so prišli na sled velikim tatvinam mesnih pošiljatev. Doslej je bilo priglasi-nih nad 700 slučajev. Vrednost ukradenega blaga znaša več milijard avstrijskih kron. Doslej so zaprli 20 uradnikov in nekega trgovca z mesom.

Masaryk o Wilsonu.

O pokojnem predsedniku Z. D. S. A. g. Wilsonu je napisal Masaryk članek v »Prager Presse« 5. februarja t. l., št. 35, ki odkriva jako zanimive momente iz svetovne vojske. Wilson ni bil, ko je napovedal centralnim državam vojsko, za likvidacijo avstroogrške monarhije. Še, ko je sestavil svojih 14 točk, na katere je avstrijska vlada odgovorila, da jih sprejme, je mislil, da se morejo avstrijski narodi zadovoljiti s federalnim položajem v monarhiji. Tisti, ki je na Wilsona najbolj vplival, da je volagoma izprevidel nevdržnost avstro-ogrške monarhije, je bil Masaryk. Masaryk obširno opisuje vsa svoja tozadevna prizadevanja med svetovno vojno, zlasti pa 1918. leta, ko se je sam podal v Washington. Tu je prišel s časom tudi v osebni stik z Wilsonom, potem ko je svojo akcijo dobro pripravil. Tako je prišlo 3. septembra do tega, da je državni tajnik Lansing priznal češki narodni svet za dejansko vlado, na čar je Masaryk 18. oktobra proglasil neodvisnost Češko-Slovaške. Wilson je vsled tega svoj odgovor Avstriji, v katerem pravi, da se z avtonomijo avstrijskih narodov ne more več zadovoljiti, datiral z 18. oktobrom, dasi je bil sestavljen 19. oktobra. S tem je usoda Avstrije bila zapečatena. Masaryk pa nam odkriva še druge stvari. Pripoveduje n. pr. kako je Wilsona prepričal o neznosljivosti avstrijske dinastije s tem, da mu je pokazal, kako nelojalno se je vedel cesar napram svojem zavezniku, Nemčiji. Dasi je Nemčija začetkom vojske obvarovala Avstrijo, da je niso potolkli Rusi in dasi je Nemčija proti svojem boljšemu spoznanju pomagala Avstriji proti Italiji, ji je Avstrija z znanimi pismi na princa Siksta podla v hrbet. Tudi je vojno po trditvi Masaryka provocirala Avstrija in ne Nemčija. Kar se tiče miru, pravi Masaryk, da je bil za to, da zavezniške čete prodirajo najmenj do Rene kakor je bil tudi preje za to, da se vojska nadaljuje do zmagonosnega konca. Wilson je bil nasprotnega mnenja, kar se tiče nadaljnega prodiranja v Nemčijo, ker je bil velik pacifist. Glede Jugoslavije pravi Masaryk, da je Wilson bil protilondonskemu paktu, kakor hitro je o njem izvedel. Masaryk nadalje odkriva, da je skušal Wilsona prepričati, naj se osebno ne udeleži mirovne konference, ker se je spričo odklonilnega

stališča Francije in Anglije napram nekaterim Wilsonovim idejam bal za njegovo avtoriteto. Toda Wilson je bil precej trdovraten. Masaryk na koncu izjavlja, da je Wilson bil eden največjih zastopnikov moderne demokracije. Narodi — tako je nekoč izjavil — se prenavljajo odspodaj in ne odzgoraj navzdol; monarhija in aristokracija vedno in povsod vedeta do razpada.

Posledica nemške pasivne politike.

Namen teh vrstic ni preiskovanje, kdo je imel prav in kdo ne. Hočemo samo povedati, kakšno velikansko škodo je pasivni odpor povzročil, pa najsi je bila krivda na tej ali oni strani.

11. januarja 1923 so Francozi Poruhrje zasedli. Nemci so odgovorili s pasivnim odporom, Francozi pa zopet s protidrebdami, ki so nemško gospodarsko moč skoraj uničile. Najučinkovitejša protidredba je bila odcepitev Poruhrja od ostale Nemčije s carinske in prometno zaporo. Samo industrija je izgubila od 11. januarja 1923 pa do konca odpora, torej do konca septembra 1923 1600 milijonov zlatih mark. Prometna sredstva računajo s deficitom 200 milijonov zlatih mark. Skupaj so izgubili torej promet, industrija in trgovina 1800 milijonov zlatih mark.

Učinki zasedbe so se pa javljali v nemškem gospodarstvu tudi izven zasedenega ozemlja. Blago, ki ni moglo iz Poruhrja v Nemčijo, so morali nadomestiti z importom iz inozemstva. Zlasti velja to za premog, za katerega so morali dati dosti več, kakor je bila pa za Nemčijo določena cena. Ze samo na premogu je izgubilo nemško gospodarstvo okoli 200 milijonov zlatih mark. Za druge surovine in za polfabrikate pa računi še niso sestavljeni.

Prav tako je vplivala zasedba tudi na gospodarske stike med Nemčijo in med inozemstvom. To zračunuti je zelo težko; posebno še, ker moramo upoštevati tudi še poznejši učinek, po 30. septembru 1923. Vendar so poskusili tudi to in so dognali svoto 600 do 900 milijonov zlatih mark, skupaj torej dveinpol do treh milijard zlatih mark.

Milijardo zlatih mark pa znašajo davki, carina, zaplenitev zalog, denarne kazni, oddaja bankovcev itd. Skupna škoda nemškega gospodarstva vsled zasedbe Poruhrja znaša torej triinpol do štirih milijard zlatih mark. Skoraj toliko, kolikor so leta 1871 plačali Francozi Nemcem vojne odškodnine.

Vrhutega je podpiranje brezposelnih v Poruhrju obremenilo nemške finance s 1150 milijoni zlatih mark; odpadli so davki, carina, dohodki železnice, pošte, brzofava itd. itd. Iznanih je bilo okoli 40.000 uradnikov, nastavljenecv in delavcev, z rodbinami vred skoraj 150.000. Zaprtih je bilo 209 šol in s tem ukinjen pouk 128.000 učencev. Prepovedanih je bilo 178 časnikov.

Iz teh podatkov vidimo, kakšne posledice ima gospodarska vojska, čeprav ni krvava.

Iz zunanje politike.

• Popolarski volivni oklice. Poopolarski listi objavljajo programatičen strankin volivni oklice. Oklice uvodoma obsoja novo volivno metodo, ki vladajoči stranki že pred volitvijo zagotavlja zmago ter potvarja pravo ljudsko voljo. Kljub temu se hoče ljudska stranka udeležiti volitev s svojo narodno listo, da s tem pokaže odpor proti nasilju nad parlamentarno ustanovo in političnimi svoboščinami naroda. V bodoči zbornici bo ljudska stranka kot manjšina izvrševala predvsem nalogo kontrole, istočasno se bo pa borila tudi za zmago svojih idej. Politični program ljudske stranke je

Edmund About: 31
Kralj gora.
Iz francoščine prestavila K. Hafner.

Niti besedica tega pogovora mi ni ušla in vzdržal sem se do konca. Ko pa sem videl tega lopovskega orožnika, kako je ponudil svojo roko Marijani, da jo uljudno izropla, mi je zavrela kri in stopal sem naravnost proti njemu, da mu povem v brk, kar mu gre. Moral je čitati v mojih očeh mojo namero, kajti grozeče me je pogledal, zapustil ženski na stopnicah njune sobe, postavil stražo pred vrata in prišel k meni ter mi rekel:

»Sedaj pa midvale«

Brez besedice me je zavlekel prav na kraj kraljevega kabineta. Tu se je postavil predme, me presunljivo pogledal in rekel:

»Gospod, ali razumete angleški?«

Priznal sem svojo učenost. Nadaljeval je: »Vi znate tudi grški?«

»Da gospod.«

»Torej ste preveč učen. Ali razumete mojega boira, ki ima svoje veselje nad tem, da razlaga v vaši navzočnosti svoje zadeve? Pa naj že bo, kar se tiče njegovih; njemu se ni treba skrivati. On je kralj, on živi le od svoje sablje. Toda jaz, za vruga! Postavil se na moje mesto. Moje stališče je težavno in odvisen sem od marsičesa. Nisem bogat. Imam samo mojo plačo, spo-

štovanje svojih poveljnikov in prijateljstvo tolovajev. Klepetavost enega potnika mi lahko pogubi dve tretjini mojega premoženja.«

»In vi pričakujete, da bom molčal o vaših lopovščinah?«

»Gospod, kadar jaz računam na kaj, je moje upanje redkokdaj varano. Ne vem, če boste živi zapustili te gore, in če bo vaš odkupnina kdaj plačana ali ne. Če vam bo moj boter odrezal glavo, bom miren, ker potem ne boste več govorili. Če pa boste nasprotno zopet prišli v Atene, vam prijateljsko svetujem, da molčite o tem, kar ste videli. Posnemajte zgled pokojne gospe kneginje de Plaisance, katero je Bibichi vjel in ki je umrla deset let pozneje, ne da bi bila komu opisala podrobnosti svojega ujetništva. Ali poznate oni francoski pregovor, ki pravi: Jezik odreže glavo? Premišljajte ga resno in ne izpostavite se, da izkusite na lastni koži njegovo resničnost.«

»Vi grozite...«

»Jaz vam ne grozim, gospod. Predobro sem vzgojen, da bi se izpazabil do groženj. Jaz vas samo svarim. Če boste klepetali, se ne bom jaz maščeval. Toda vsi možje moje kompanije ljubijo svojega kapitana. Bolj vroče se zavzamejo za moje koristi kot jaz sam in v mojo veliko žalost bodo neizprosni do onega, ki bi mi prizadejal kaj žalega.«

»Česa se torej bojite, če imate toliko zaveznikov?«

»Ničesar se ne bojim od Grkov in v navadnih časih bi ne obstojal tako neizprosno na svojih naročilih. Imamo med našimi poveljniki pač nekaj zagrizencev, ki pravijo, da je treba postopati s tolovaji kot s Turki. Toda našel bom vedno tudi dosti prepričanih zagovornikov, če bi se stvar obravnavala med nami. Slabo je le, ker bi se zamogli diplomati vmešavati v to stvar, in ker bi prisotnost tuje armade gotovo škodovala moji stvari. Če bi me zadela nesreča po vaši krivdi, tedaj sami vidite, čemu bi se izpostavili, gospod! Niti štirih korakov ne morete napraviti po državi, ne da bi srečali kakega orožnika. Cesta od Aten do Pireja je pod varstvom teh hudobnih ljudi in nesreča se tako kmalu zgodi.«

»Dobro je, gospod; premislil bom to stvar.«

»Vi mi obljubite, da boste molčali?«

»Vi nimate ničesar zahtevati od mene in jaz vam nimam ničesar obljubovati. Obvestili ste me o nevarnosti za mojo klepetavost. Jaz vzamem to na znanje in konec.«

»Ko boste v Nemčiji, lahko govorite, kar hočete. Pripovedujte, pišite, tiskajte; kaj za to! Dela, izdana proti nam, ne škodujejo nikomur, razen mogoče pisatelju. Prosto vam, da opišete vse dogodke. Če boste orisali verno vse, kar ste videli; vas bodo dobri ljudje v Evropi obdolžili, da hočete oblatiti slaven in tlačen narod. Naši prijatelji — in imamo jih še veliko iz šestdesetih let — vas bodo obdolžili lahkomiš-

ljenosti, neprijaznosti in celo nevhvaležnosti. Spomnili vas bodo, da ste bili Hadži Stavrosov gost in moj; očitali vam bodo, da ste prelomili svete zapovedi gostoljubja. Toda najbolj zanimivo na stvari bo to, da vam nihče ne bo verjel. Javnost verjame le verjetne laži. Prepričajte vendar pariške postopače ali pa londonske ali berlinske, da ste videli orožniškega kapitana, ki je objemal tolovajskega poveljnika. Da je kompanija orožnikov stražila ujetnike Hadži Stavrosa, da mu je dala čas, da lahko opleni vojaško blagajno, da so najvišji državni uradniki ustanovili delniško družbo, da ropajo potnike. Prej jih boste prepričali, da so se atiške miši združile z mačkami, in da naše ovce iščejo svojo hrano v volčjih žrelih. Veste, kaj nas varuje pred evropsko nezadovoljnostjo? Neverjetnost naše civilizacije. K sreči je vse to, kar bo kdo resničnega pisal proti nam, preveč čudno, da bi svet verjel. Lahko bi vam navedel neko knjigo, ki ni pisana v našo čast, čeprav je resnična od začetka do konca. Povsod so jo brali; vzbudila je zanimanje v Parizu; toda za eno samo mesto vem, kjer se je zdelo resnična: Atene! Ne prepovem vam, da ji dostavite drugi del, toda čakajte, da odpotujete; sicer bo lahko stala kaplja krvi na zadnji strani.«

»Toda,« sem povzel, »če se kaj izve pred mojim odhodom, kako boste vedeli, da sem to storil jaz?«

(Dalej sledi.)

isti kakor l. 1919.: demokratičen, krščanski, domovinski in stremelj za mednarodno solidarnostjo. Kakor takrat je stranka ost obrnjena proti centralistični in panteistični državi. Ljudska stranka hoče organično in ljudsko državo, ki svojo avtoriteto omejuje državljskimi svobodami, svojo centralno oblast s krajevnimi avtonomijami, svoj socialni cilj s razrednimi organizacijami. Ljudska stranka je prežeta z verskim čustvom ter se veseli vsega, kar je na korist katoliški veri, pa naj se zgodi tudi od nasprotne strani; odločno pa odklanja vsako moralno zaslužnje v imenu vere, ki bi ga poizkušale stranke ali razredi na škodo ljudskih pravic in svobode cerkve. Zunanja politika ljudske stranke hoče varovati dostojanstvo in interese italijanskega naroda; je to politika mirne ekspanzije in trgovine, izseljenstva in kolonijalnega uveljavljanja; politika daleč od nacionalističnih egoizmov in utopističnih razrednih internacionalizmov, usmerjena v pravcu evropske obnove, večje veljave Društva narodov in pomirjenja med narodi. Svoboda šole se mora izpopolniti, vrniti in integritati avtonomija občin in pokrajin. Ljudska stranka zahteva ustanovo gospodarskih in delovnih zbornic, ki naj se volijo potom razrednih organizacij. Državna gospodarska politika se mora vedno ozirati na kmetijski stan kot temeljni vir narodnega bogastva. Ustanoviti se morajo pokrajinske kmetijske zbornice in izvesti agrarna reforma.

Isolacija italijanskega fašizma. Mussolini je bil v svojem govoru, s katerim je uvedel volivno kampanjo, slovesno izjavil, da se je fašistična stranka odločila za »splendidno izolacijo« — sama hoče zmagati in sama vladati. Ta izolacija se je začela sedaj uredničevati od nasprotne strani: stranka za stranko izjavlja, da pojde v boj kot opozicija, dočim so fašisti po vsej priklji računali, da jim bodo vsaj meščanske stranke vsaj pri volitvah enostavno kulučile. Da bodo socialistične stranke volile proti fašizmu, je brez drugega jasno. Ravno tako ni presenetil sklep konservativnih elementov očiščene poplarske stranke, da se vdeležijo volitev na lastni račun. Toda razen teh in oficijelne Italijanske republikanske stranke so sedaj tudi demokratični socialisti odkrito in odločno prešli v opozicijo. To dejstvo je fašiste očitno zelo neprijetno zadelo. Saj je dosedaj demokratično socialna stranka sodelovala na vladi s svojimi najboljšimi možmi. Di Cesaro je bil ministar za pošto, a je pravkar odstopil. V stvari se je vršil pri Mussoliniju dolg posvet, a fašistični »Corriere Italiano« izreka nad Di Cesarom ostro obsodbo. V ostalem se fašistična glasila tolaži z vestjo, da se bodo Orlando, De Nicola, Fern, De Nava in še več drugih takih odličnih političnih veljakov topot vzdržalo volivne kampanje, ker v vladno volivno listo ne morejo iti, načelovati očitim opozicijskim listam pa tudi ne morejo.

Mac Donald je sam sebi znižal plačo in sicer od 10.000 funtov na 5000, lordkancler Halidane pa od 10.000 na 6000. Tudi drugi ministri bodo sledili temu zgledu.

Ghandija, vodjo indskega neodvisnostnega pokreta, je angleški guverner izpustil na svobodo.

Mednarodno posojilo Ogrski je nena doma zadelo na težkoče, ker so angleški finančni krogi postali zelo rezervirani. Domneva se, da hoče Mac Donald s tem izsiliti izpremembo reakcionarnega in šovinističnega režima na Ogrskem.

Celokupna vlada ruske Unije je sestavljena tako: Rykov (predsednik), Kamenov (namestnik), Čičerin (zunanje zadeve), Trocki (vojna), Krasin (zunanja trgovina), Smirnov (poljedelstvo), Kalmanovič (prehana), Vladimirov (finance), Bahutov (delo), Beloborodov (notranje zadeve), Kurskij (povosodje), Lunačarskij (prosveta), Semakovič (zdravstvo), Jakovenko (socialno skrbstvo), Šverniki (delavska in gradbena inspekcija), Bogdanov (predsednik narodnega gospodarstva sveta).

Avstrijska republika je sklenila, da takoj po povratku Seipla iz Bukarešte začne s sovjetsko Rusijo pogajanja zaradi juridičnega priznanja Rusije. — Norveška prizna Rusijo juridično v kratkem.

Politične vesti.

Shod SLS v Kočevju. V nedeljo, 3. t. m. se je vršil tukaj velik shod SLS v prostrani dvorani hotela Mesto Trst. Naši pristai, delavci in kmetje, so dvorano docela napolnili; navzočih je bilo tudi nekoliko nasprotnikov. O političnem položaju v naši državi, zlasti o boju za avtonomijo, je izčrpno poročal poslanec Škulj. Da so poslalski z zanimanjem sledili njegovim izjavam, je pričalo pogosto odobravanje. Po predsedniku shoda kaplanu Flajniku predlagana zaupnica in zahvala tako našemu poslancu Škulju kot celumu Jugoslovanskemu klubu, je bila od množice naših somišljenikov z navdušenjem sprejeta. — Popoldne se je vršila na iniciativo posl. Škulja v mestni posvetovalnici anketa glede obnove obrtne šole v Kočevju.

Intrige slovenskih demokratov proti tvoritvi enotnega opozicijskega bloka nastajajo tem bolj očitne, čim več članov

napiše »Jutro«, da zagotavlja javnost o svoji »lojalnosti«. Čim so naši demokrati začeli naglašati, da mora biti podlaga sporazuma med opozicijskimi strankami »en kralj, ena država in en zakonodajni parlament«, so pokazali svoje konjsko kopito. Kralja bi Jerjavovo glasilo lahko pustilo pri miru, ker vsak ve, da se njega ne dotika nobena opozicijska stranka, niti HRSS ne. Slovenski demokrati hočejo s tem samo vprašanje monarhije izrabiti za svoje namene, misleč, da bi mogli s tem ustvariti pri kroni nerazpoloženje napram protiradikalni opoziciji in jo tako udinjati Pribeževičevim načrtom. Kar se ene države tiče, po avtonomistični ureditvi in reviziji ustave v tem smislu ni niti najmanj prizadeta, ampak bi se narobe le utrdila. Istotako en zakonodajni parlament nič ne trpi od tega, če se del njegove zakonodajne moči prenese na avtonomne zastoje. Zato ne pomeni geslo »Jutra« nič drugega, kakor da slovenski demokrati resnično samouprave sploh nečejo. To smo mi že davni vedeli in zato je čisto zastoj, če se »Jutro« skuša opravičevati in javnosti namazati oči, da je napram akciji združenja opozicijskih strank »lojalno«. Pobijajo ga njegove lastne besede. Mar »Jutro« misli, da gre SLS samo za tem, da se zamenja osebe in ne režim?

Naš intervju s profesorjem dr. Zolgerjem v zadevi Pašić-Mussolinijeve pogodbe je močno razburil častito »Samoupravac«. Spricho uničujoče sodbe svetovno priznanega strokovnjaka v mednarodnih vprašanjih si glasilo vladajoče radikalne stranke ne ve pomagati drugače, kakor da zraža svoje »prepričanje, da je ta razgovor samo fantazija »Slovenca«, ne pa izjava profesorja ljubljanske univerze. Iz tega sklepa, da mora biti v Belgradu navada, da si listi intervjuje z znamenitimi osebami sami izmišljajo. V Ljubljani se doslej take časnikarske metode še pri nobenem listu niso udomačile. Morebiti je tudi že »Samoupravac« serviral svojim bralcem omenjene vrste intervjuje?

Italijansko-jugoslovanska pogodba francoskim političnim krogom ni posebno všeč. Res da Francija odslej lahko zavzame prijateljsko stališče tako napram Italiji kakor napram Jugoslaviji, ne da bi se zamerila drugi, ker je najvažnejše sporno vprašanje med njima rešeno. Toda pogodba z Jugoslavijo razrešuje Italiji roko na drugih točkah obali Sredozemskega morja, kar za Francijo ni koristno. Vrh tega skrbi Francijo orientacija Rumunije, ki se je odločno nagnila na stran Anglije in Italije. Baje za sledenje Rumuniji sledi koncept: približanje med Jugoslavijo, Romunijo, Mažarsko in Bolgarijo. Romuni pa bi hoteli tej kombinaciji dati tudi protirusko ost, ker se boje za Besarabijo. V tej smeri seveda podpore Anglije ne bodo uživali.

Nove koncesije Italiji. Sedaj se izdeluje trgovinski in pomorski dogovor z Italijo, pri katerem ulegne kolodvoje vladajoče stranke še največ »zaraditi«. Posebne koncesije misli naša vlada Italiji dovoliti pri uvozu predilniškega blaga in strojev in sicer po tarifnem dogovoru. S pomorsko pogodbo si bo Italija zagotovila, da se bo Jugoslavija posluževala italijanskega paroplovstva, ki se je dozdaj bojkotiralo. Gospod Mussolini dela s Pašićem jako dobre kupčije na račun naše države.

Dnevne novice.

Sožalje Wilsonovi vdovi. Kralj Aleksander in Pašić sta poslala Wilsonovi vdovi povodoma smrti bivšega predsednika Združenih držav sožalni brzojvki.

Strossmayerjeva proslava v belgrajskih šolah. Povodom Strossmayerjevega rojstnega dne so se po vseh belgrajskih šolah vršila predavanja o velikem škofu.

Razsodba v procesu Janković-Ikonjić. Včeraj se je pred belgrajskim sodiščem dovršila pravda dr. Velizarja Jankovića proti odgovornemu uredniku »Beogradske Republike« zaradi razžaljenja časti potom tiska. Kakor znano je »B. Republika« obitala dr. V. Jankovića, bivšemu prometnemu ministru, razne korupcijske transakcije, s katerimi si je pridobil milijone. Dr. Ikonjić je v procesu nastopil dokaz resnice in sodišče ga je včeraj oprostil od vseh točk izvzemši očitka, da je dr. Janković dobival iz topčiderskega gospodarstva brezplačno razna živila. Zaradi te točke je bil dr. Ikonjić obsojen na mesec dni zapore, ker je dr. Janković dobival iz topčiderske ekonomije živila za polovično ceno, do česar je imel pravico.

Minister Trifunović o šolskih vprašanjih. O priliki svojega obiska v Zagrebu je minister za prosveto Trifunović dovolil pogovor sotrudniku »Zagreber Tagblatt«. Minister je izjavil, da je treba predvsem prejšnje srbske šolske zakone spraviti v sklad z onimi v novih pokrajinah, šele potem bo mogoče izvesti temeljito šolsko reformo. Zakonska načrta za osnovne in srednje šole sta že popolnoma izdelana in prideja v skupščini na dnevni red takoj po rešitvi proračuna, t. j. koncem marca. Visokošolski in arhivni zakonski načrt še ni zrel za parlament. Glavne šolske oblasti poslujejo še nedostavno, čemur je vzrok v nomanikliivi razdelitvi osebja. Tudi v tem

pogledu se v kratkem izvrši temeljita izprememba.

Železniška konferenca. Sredi tekočega meseca se vrši v Belgradu konferenca vseh generalnih ravnateljev železniških direkcij v Jugoslaviji. Razpravljali bodo o izboljšanju prometnih razmer v naši državi in setavili načrt za primerno preureditev železniškega prometa.

Reakcija v diplomatski službi. V zunanem ministrstvu se je podpisal ukaz o odpuščenju in redukciji uradnikov tega ministrstva po poslaništvih in konzulatih v inozemstvu.

Nesrečen konec ruskega kneza. Ruski begunec — bivši gardni kapetan knez Nikolaj Volkonski-Demidov, lep, postaven mož, je bil po vojvodinskih mestih splošno znan kot velik prijatelj ženskega spola. Bil je vedno zapleten v kake spore. Eno minolihi noči je šel po petrovgradskih ulicah v družbi mladega dekleta. Srečala ju je policijska patrula, ki je zahtevala, da ji deklet sledi na policijo in se tam legitimira. Knez je šel z dekletom. Med zaslišavanjem v policijskem uradu je nena doma stopil iz sosedne sobe redar Andrej Horvat, naperil proti knezu revolver in ustrelil. Knez se je takoj zgrudil mrtel. Horvat je nato izpovedal, da je kneza ustrelil iz maševanja, ker mu je bil zapeljal dekleta. Horvata so zaprli. Knezu so priredili pogreb z vojaškimi častmi.

Samomor na grmadi. Zasebnik Stjepan Neruško v Subotici, znan alkoholik, je te dni v svojem stanovanju napravil in zažgal grmado in legel v ogenj. Ko so ljudje opazili ogenj, so vdrli v stanovanje. Ko so ogenj pogasili, so našli zapol zогlenelo truplo pijanca.

Mažarski špijonka. V Pančevu so aretirali neko Jožefo Kuludžić, ki je bila že dalj časa na sumu, da je v mažarski vojniški službi. Kuludžićeva je priznala, da je bila opravljala kurirsko službo za segedinsko vojnisko organizacijo.

Velik vlom v Somboru. Neznani tatovi so vlomili prednočnim v stanovanje odvetnika dr. G. Nikolića v Somboru. Odnegli so, ne da bi kdo kaj čul, za preko pol milijona kron raznih dragocenosti, kakor prstane, verižice, ure, uhane, zapestnice, šatulje in več starega zlatega in srebrnega denarja v raznih valutah.

Razne nesreče. Gregurka Jožef, kurjač na parni žagi Ivana Petrića v Borovnici, se je pri parnem stroju težko opeknel na levi roki.

Na parni žagi A. Kobi v Borovnici je brusar Antonu Suhadolniku padel v oko drobec železa, ki ga je tako poškodoval, da so ga morali oddati v bolnico. — V tovarni za impregniranje lesa Gvidona Rütgersa v Hočah se je delavec Blažič Jože z obrezovnikom nevarno obrezal po desni roki. — V mariborskem Scherbaumovem mlinu zaposleni delavec Groš Aleksander je pri vožnji prišel pod voz, ki mu je zlomil levo roko. Oddali so ga v bolnico.

V tovarni kos in srpov Henrika Kierija v Sv. Lovrencu nad Mariborom se je delavec Javornik Jožef pri brusnem stroju zmečkal desno roko. — V tovarni usnja Petrovia na Bregu pri Ptujju je na zmurzlih tleh padel J. Mlinar in si zlomil levo roko. Oddan je bil v pujsko bolnico. — Pošinger Kristjan, drvar pri baronu Bornu v Sv. Katarini je padel na poti domov in si zlomil levo roko, pri čemer si je porazl tudi žile v zapestju. — V opekarni trboveljske prem. družbe v Trbovljah je pri odkopavanju gline padla težka plast gline delavcu F. Novaku na levo nogo in mu jo zmečkala. Oddali so ga v ljubljansko bolnico. — V tovarni pohištva Remec in Comp. na Duplici je delavcu Forneci Alojziju padel kos lesa na levo nogo in mu jo zmečkal. — V gozdu Iskr Franceta na Zduši pri Kamniku se je tesač Spruk Anton nevarno vseknil na levi nogi.

Primorske novice.

P Fašisti in »Goriška Straža«. »Goriška Straža« dne 4. t. m. poroča: V sredo, dne 23. januarja ob 16. uri je prišlo na uredništvo »Goriške Straže« odposlanstvo goriške fašistovske organizacije pod vodstvom g. Doerflsa. Urednika »Goriške Straže« ni bilo v uredništvu. Fašistovsko odposlanstvo je sprejel dr. Biteznič. G. Doerfls je izročil dr. Bitezniku dopis, ki je bil pisan na stroj v italijanskem izvirniku. Italijanskemu izvirniku je bil priložen slovenski prevod. G. Doerfls je izjavil: Želja vseh goriških fašistov je, da priobčite v »Goriški Straži« sledeči: Preključujemo!!!! 1. Kategorično preključujemo od nas v »Goriški Straži« priobčeno vest, da bodo popravljene teritorialne julijske meje med Italijo in Jugoslavijo. 2. Preključujemo od nas v »Goriški Str.« priobčeno vest, o koncesiji uporabe slovenskega jezika pri poučevanju v prvem razredu ljudskih šol. 3. Preključujemo od nas v »G. S.« priobčeno vest, da se bo izdala nova uredba glede uporabe slovenskega jezika v javnih uradih. 4. To radi resnice in točnosti. — Pod italijanskim izvirnikom je še bila dostavljena zahteva: Preklje se mora natisniti debelo na prvi strani »G. S.« in brez komentarja v tej in v prihodnjih številkah lista. Dr. Biteznič je dopis sprejel in odposlanstvu izjavil, da bo premislil, ako bo mogoče »Preklje« priobčiti v »Goriški Straži«. — Drugi dan zjutraj se je dr. Biteznič obrnil na komisarja Diaza s prošnjo, da zaščiti zakonite pravice slovenskega prebivalstva. Diaz je dr. Bitezniča zavrnil in podpredsleka. Le-tega pa še ni bilo v uradu.

nakar je dr. Biteznič odšel na sedež goriškega fašja. Tu je izjavil zastopniku fašja kapitanu Grazianiju, da bo »G. S.« priobčila vročeni il preklje le pod pogojem, če ga fašjo podpisše. Fašjo tega ni storil, vsled česar »Straža« preklja ni priobčila. — V nadaljnjem »Straža« se opredeljuje svoje stališče, češ da se hoče vedno pokoriti zakonu in oblastem, nikdar pa ne političnim strankam. — Fašizem se ni ničesar naučil, vse besede o preobrazbi in izčiščenju so bile samo besede: fašizem je bil in je teroristična, izven zakona stoječa organizacija. »Goriška Straža« mu je dala lekcijo, ki drži in bo držala tembolj, ako se bo fašizem v maševanju poslužil surove sile.

Vladna kandidatna lista v Julijski Krajini. Vladna kandidatna lista v Julijski Krajini bo štela 15 kandidatov, 8 kandidatov je na razpolago manjšinskim strankam. Od 15 fašističnih kandidatov je določenih 8 za Furlanijo, 3 za Trst, 3 za Istro in 1 za Zader. Za Trst so kandidati že znani: Banelli, Giunta in Suvich. V furlanski provinci bodo fašisti baje sprejeli v listo tudi enega izmed slovenskih fašistov.

Štaterske novice.

Shod krščansko socialnih železničarjev se je vršil v Mariboru dne 2. februarja. Velika Gambirnova dvorana je bila prenapolnjena železničarjev, delavcev, na shod pa je prišlo tudi nekaj uradnikov. Shod je vodil predsednik Prometne zveze g. Lobjk, kot prvi govornik pa je nastopil g. Čerić-Cerović, predsednik Centrale Prometne zveze v Ljubljani. Za njim je govoril poslanec Zebot, burno pozdravljen od zborovalcev.

Nov gerent okrajnega zastopa. Za gerenta okrajnega zastopa na Vranskem je imenovan graščak na Brodeh g. Schaur.

Čvetična razstava v Mariboru. V korist »Doma ubogih« se je vršila v podjetju »Vrt« v Mariboru čvetična razstava dne 2. in 3. t. m. Posetilo jo je obilo mariborskega občinstva, med njimi predstavniki političnih in vojaških oblasti in protektor razstave g. škof dr. Karlin.

Zborovanje vinogradnikov iz cele Slovenije se je vršilo v nedeljo, dne 3. t. m. v Mariboru v prostorih vinorejske šole. Vršile so se seje pokrajinske zveze vinogradnikov in odbora vinarskega odseka. Razpravljalo se je zlasti o izvozu vina ter se je napravilo več raznih sklepov, vladi se bo pa poslala posebna spomenica.

Samomor policijskega detektiva. Dne 3. t. m. se je ob 3. zjutraj ustrelil v kuhinji svojega stanovanja Andrej Tratnik, ki je bil nastavljen kot detektiv na mariborskem policijskem komisariatu. Do tega obupnega koraka ga je prignala beda; to je že drugi policijski nastavljenec v Mariboru, ki je izvršil samomor vsled bednega materialnega stanja.

Za dobro ime. V mariborsko bolnico so pripeljali posetnika in sodaja Karla Cingerja iz Rozvanja. Mož se je ustrelil v glavo, ker so ga obdolžili neke tatvine, kar ga je tako bolelo, da je hotel s tem pokazati, da ne prenese tega očitka. Rana je težka, vendar upajo zdravniki, da ga bodo rešili.

Pretep v Mozirju. V Brezju pri Mozirju je nastal v gostilni Franca Kolenca med fanti pretep, v katerem je dobil Anton Marolt dve težki rani z nožem na hrbtu; prepeljali so ga v celjsko bolnico.

Gospodarstvo.

g Živinski sejm v Ljubljani. Na živinski sejm v Ljubljani dne 6. februarja je bilo prignanih 396 konj, 140 volov, 53 krav, 9 telet in 15 prašičev. Voli so se plačevali: po kakovosti I. vrste 14—14,50 Din, II. vrste 13—14 Din, III. vrste 12—13 Din. Plemenske krave so imele ceno kakor voli, krave klobasariče pa od 8,50—9 Din.

g Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 1. t. m. so pripeljali 112 svinj in 2 kozi. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 3—4 mesece stari komad 650—800 Din, 5—7 mesecev stari 1000—1125 Din, 8—10 mesecev stari 1250—1325 Din, 1 leto 1750—1875 Din, 1 kg žive teže 22—25 Din, 1 kg mrtve teže 26—30 Din, 1 koza 375 Din.

g Konkurs tovarne za špirit. Tovarna za špirit v Račjem pri Mariboru je prišla v konkurz. Podjetje je pred in med vojno dobro uspevalo, po prevratu pa ga je prevzela delniška družba, na čelu ji Jadranska banka.

g Devizni trg. Na zagrebški borzi so vse tuje devize in valute zopet padle. Blaga veliko na razpolago. V Curihu pa stoji naš dinar na 6,75.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 345—350 Din, ječmen 315—320 Din, oves 250 Din, koruza 255—260 Din, fižol 685—690 Din, otrobi 165 Din, pšenična moka št. 0 250 Din.

g Carinski dohodki. V drugi desetini januarja so znašali carinski dohodki 34.069,895 Din, dočim so dali v prvi desetini samo 28 milijonov 447.279 Din. Napram istemu času lanskega leta so se dohodki zmanjšali. Največ je dala carinarnica Zagreb južni kolodvor 5,793 tisoč Din, potem Ljubljana 3,845,117 Din, Subotica 2,788,848 Din, Belgrad (žel. postaja) 2,766,464 Din, Maribor 2,029,660 Din. Za nas so važne še Celje s 683,117 Din, Rakek 580,729 Din, Jesenice s 123,579 Din in Gornja Radgora s 108,854 Din dohodkov. Vse to samo v drugi desetini januarja.

g Izvoz prašičev. Z ozirom na našo notico pod tem naslovom popravljamo, da je znašal izvoz prašičev v 10 mesecih preteklega leta to je od 1. januarja do 31. oktobra samo 116 tisoč glav (po uradni statistiki).

g Nove reparable Jugoslaviji. V novembru 1923 je prejela naša država od Nemčije iz naslova vojne odškodnine dobav v vrednosti 4.604.320,70 zlatih mark. S tem je skupna vrednost dobav od 1. maja 1921 259.694.703,99 zlatih mark.

g Karantena za živino iz Jugoslavije. Grška vlada je odredila za konje, vole, bivole in osle, ki se uvažajo iz Jugoslavije, 14 dnevno karanteno. Drobna se uvažuje dalje brez karantene.

g Trgovsko kreditno društvo za Vojvodino. Te dni se je v Novem Sadu vršil shod trgovskega društva »Lloyd«, na katerem so sklenili, da se za Vojvodino ustanovi trgovsko kreditno društvo. Izvolili so pripravljalni odbor, ki ma nalogo, da sestavi pravila.

g Znižanje davkov — v Ameriki. Kakor poročajo, je odbor ameriške reprezentacije zbornice sprejel predlog državnega tajnika Mellona o znižanju davkov za dohodke pod 20.000 dolarjev.

g Stanje papirnatega denarja v Češkoslovaški je znašalo po izkazu bančnega urada češkoslovaškega finančnega ministrstva 8810 milijonov 93 tisoč Kč.

g Cene žitu v Češkoslovaški. Pšenica 165 Kč, kornica 131 Kč.

g Mažarske železniške tarife za Reko in Trst. Mažarska vlada je izdala naredbo, s katero znižuje tarife za blago, namenjeno za Trst in Reko za 35 odstotkov.

g Madžarski promet na Reko in Trst. — Ogrski korespondenčni urad poroča, da je ogrska vlada za blago, namenjeno na Reko in Trst, dovolila za 35 odstot. znižane vozne tarife. Enake ugodnosti bo živalo blago, ki bo prihajalo na Ogrsko iz omenjenih luk.

g Produkcija premoga na Ruskem. — Iz Moskve poročajo: Po uradnih poročilih je znašala produkcija premoga v premerovih okoliših Sovjetske zveze od 1. okt. do konca leta 1923 211.214.000 pudov. Nasprotno je znašala produkcija premoga v isti dobi prej to leto 174.673.000 pudov premoga.

BORZA.
Zagreb, 6. febr. Devize: Italija 3.7085—3.7385, London 863.50—868.50, New York cable 84.125—85.125, šek 83.90—84.90, Pariz 3.99—3.95, Praga 2.4470—2.4770, Dunaj 0.11825—0.12025, Curih 14.70—14.80. — Dolar 82.75—83.75.

Curih, 6. febr. — Devize: Pešta 0.02, Berlin 0.00000131, Italija 25.25, London 24.75, New York 574.75, Pariz 26.60, Praga 16.75, Dunaj 0.008115, Bukarešta 2.90, Sofija 4.10, Beograd 6.75. — Valute: n. a. K. 0.008115.

Ljubljanske novice.

Ij Na III. delavskem večeru, ki se je vršil v torek ob 8. zvečer v Rokodelskem domu, je predaval P. dr. Angelik Tominc o vzgoji socialnega čuta. Nato se je razvila izredno živahna debata, v katero so posegli zlasti naši krščanskosocialni omladinici. Poudarjalo se je, kako napačna je vzgoja v naši šoli, ki je zgrajena na miselnosti vladajočih slojev in otroke zavaja v češčenje materialističnega kapitalističnega družabnega reda in njega moralnih pojmov. Na prihod. večeru je zopet na vrsti jako zanimiva tema. Večer je bil še bolj obiskan nego vsi predidoci.

Ij Poročil se je v nedeljo, 3. t. m. na Vranskem rač. revident Galovič Vojteh z gđ. Milo Lavrič, hčerko trgovca na Vranskem.

Ij Pismena matura višje stavne šole na Tehnični srednji šoli se je pričela 5. februarja in bo trajala do 25. t. m. K izpitu se je prijavilo 12 kandidatov in 1 kandidatinja.

Ij Dva nesreči. Eršte Vinko, brzojavni delavec pri vzdržev. odseku za brzojav in telefon v

Ljubljani je padel z droga in se potolkel po glavi. Vred desar je bil oddan v bolnico. — Kožuba Janca, zidarja v papirnicah v Goričnanah, je zgrabila lokomotiva, ko je šel preblizu tira in ga vrgla ob ledena tla. Mož si je prebil črepijo in zlomil nogo. Vred smrtnonevarne poškodbe je bil prepehan v ljubljansko bolnico.

Ij Nepešena šivilja. Polcija je prejela vsled ovadbe šiviljo Marjeto Zimicevo, ki je hodila šivat tudi po hišah. Do sedaj je ovadena da je odnesla ge. Cadeževi v Ljubljani 848 kron, njeni služkinji pa ob isti priliki 800 kron gotovine. Če je izvršila sleparica še več podobnih sleparij, do sedaj še ni ugotovljeno in naj se oškodovane stranke, ki jo morda poznajo, javijo na policijo.

Ij Tat v hotelu. V nekem ljubljanskem hotelu je bila ukradena trg. potniku Avgustu Pirnatu iz Ljubljane srebrna Omega ura (ov. štev. 4149168 in zlata verižica v skupni vrednosti 12.000 kron. Kako se je izvršila tatvina še ni ugotovljeno. Opozarja se pred nakupom.

Cerkveni vestnik.

c Za prog'asitev Pija X. blaženim. V Vatikan prihajajo vedno nove prošnje, da se Pij X. proglasi blaženim. Cerkveno sodišče rimskega kardinalskega vikariata je uvedlo predpreiskavo, ki ima nalogo, da zasliši vse še žive priče pokojnikovega življenja in ugotovi, da-li so dani zadostni pogoji za uvedbo kanoničnega procesa. Doslej so zaslišali obe sestrji pokojnega papeža — Marijo in Ano Sarto, in sicer je komisija iz velikega spoštovanja obiskala sestrji na njunem domu. Sedaj pridejo na vrsto kardinali, ki so bili najbližje Pija X., potem se začne zasliševanje prič v beneški in treviški škofiji. Spričo temeljitosti, ki jo je za t. postopanje predpisal Benedikt XIV., bodo pretekla leta in leta, preden se proces dovrši.

c Začasni sporazum o organizaciji katoliške cerkve v Franciji. Dne 18. januarja t. l. je izšla papeževa okrožnica »Maximam«, naslovljena na kardinale, škofo in duhovščino katoliške cerkve na Francoskem. Okrožnica govori o začasnem sporazumu med cerkvijo in državo o obliki organizacije cerkve na Francoskem. Prvotno obliko, ki jo je ločitvena postava predpisala v to svrhu so bila verska združenja po splošnem društvenem zakonu, ki naj bi stala čisto izven cerkve in njenega vpliva. V teh združenjih, ki naj bi bila v bodoče nositelj cerkvenega premoženja, niso bile vpoštovane ne pravice cerkve ne škofov. Zato je Pij X. te določbe v svoji enciklici »Vehementer« l. 1905. najodločnejše obsodil in zavrgel. Francoski narod je to papežovo odločbo spoštoval in ni nikjer došlo do kake take organizacije. Cerkveno premoženje je vsled tega ostalo v državnih rokah, a prebivalstvo je s prostovoljnimi doneski skrbelo za vzdrževanje duhovščine. Svetovna vojna je prinesla končno temeljit duhovni preobrat nasproti katoliški cerkvi v vladnih krogih na Francoskem. Začela so se pogajanja za sporazum temeljem ločitvene postave, v kateri naj bi se izpremenile le določbe o obliki cerkvene organizacije. Sporazumno s cerkvenimi krogi se je izdelal načrt za organizacijo po škofijah. Načrt je odobril najprej francoski episkopat, nato tudi kardinalska kongregacija za izredne cerkvene zadeve. Končno so načrt predložili sv. očetu, ki mu je prištel po pogojem, da se pri izvršitvi v polni meri vpoštevajo božje institucije cerkve in njenih zakonov ter podajo zanesljiva jamstva, da se pri morebitni izpremembi na vladi nove določbe zopet ne prevržejo. Nato so organizacijski statut še enkrat predložili po papeževi želji, da si ne v toliki meri, kakor je želel. Vendar je sv. oče smatral, da je statut z ozirom na splošni mir sprejemljiv. V svoji okrožnici »Maximam« iz-

javilja: »Zato odredimo in izjavljamo, da so (diecezanske organizacije) vsaj kot poizkus dopustne tako, kakor jih določa priloženi statut.« Ta poizkus se bo sedaj izvršil po vseh francoskih škofijah. Ako se obnese, bo sv. stolica statut končno veljavno potrdila. Katoliški krogi na Francoskem so s to začasno rešitvijo spora med cerkvijo in državo splošno zadovoljni.

Naznanila.

Prosvetno društvo na Homeu priredi prihodnjo nedeljo, 10. febr. pop. ob 8. v Društvenem domu štiridejansko dramo »Dom«. Vse prijatelje lepe zabave vabi k udeležbi odbor.

Jeziškovni tečaj Prosvetne zveze. Tečaj za angleščino se vrši ob torkih in četrtkih od 6.—7. ure, tečaj za nemščino, ob torkih in sobotah od pol 7. do pol 8. zvečer v pritličju I. drž. human. gimn. v Tomanovi ulici. Sprejemajo se tudi še novi udeleženci. — Vodstvo.

Telovadni odsek Orel v Mostah priredi v nedeljo, dne 10. t. m. akademijo in komerz. Sodeluje godba Mladinskega doma. K obilni udeležbi vabi odbor.

Društvo sejmarjev za Slovenijo poziva vse svoje člane, da se udeležijo nadaljevanja II. rednega običnega zbora, ki se vrši v nedeljo, dne 10. t. m. ob 14. v hotelu Lloyd. Vstop dovoljen samo članom z obrtnim listom. — Odbor.

Klub esperantistov v Ljubljani naznanja vsem, ki se želijo učiti Esperanto, da je otvoril nov tečaj in jih vabi, naj se prijavijo v petek, 8. t. m. ob pol 8. v šentjakovski šoli. Učnina mesečno 10 Din, za dijake 5 Din.

Koncert. Od nedelje 8. t. m. v restavraciji in kavarni Tratinik redno vsak dan koncert ciganske kapele pod vodstvom primaža Miškota od 8. do 1 ure ponoči.

Narodno gledališče.

»Prememba dramskega repertoarja. Ker je za danes, četrtak, napovedana predstava »Hamlet« iz tehničnih ozirov nemogoča in, da bi ne ostali abonenti reda A ta teden brez predstave, se igra v četrtak, dne 7. t. m. »Beneški trgovci« za red A. Schyloca igra g. Lipah.

Premijera v dram. V petek, dne 8. t. m. bo v dramskem gledališču premijera treh francoskih enodejank in sicer: Molierevih »Smešnih predjoc«, Courtolinovega »Prijudnega komisarja« in Merojeve učinkovite drame »Tri maske«. »Smešne predjoc« režira g. Putjata, obe ostali enodejanki pa g. Šestl. Predstava se vrši izven abonmaja. Začetek ob 8 zvečer.

Učiteljski vestnik.

V soboto bo zborovala podružnica za Ljubljansko okolico. Začetek ob 10 v Ljudskem domu. V nedeljo popoldne ob 2 bo pa imel osrednji odbor svojo sejo v tajništvu.

Izpred sodišča.

Nerodne kupčije. Dne 1. avgusta 1923 je bil ukraden v Kranju Rudolfu Rakovcu čeden rdečkast konj, vreden 4.500 Din. Konja je imel mož v gostilni pri »Kroni« v Kranju. Tega konja je kmalu po tatvini izsledila naša policija na konjskem sejmišču, kjer ga je prodal konjski prekupec Josip Matjašič. Preiskava je ugotovila, da je kupil Matjašič konja od užitkarja, 64 letnega Jurja Zorca iz Toškega čela. Med preiskavo pa je še nadalje ugotovilo, da je ta stari svojočasno ugledni posestnik ukradel tudi Janezu Starmanu na Jami lepo ovco, ki jo ceni lastnik na 500 Din. Obtoženi Zorc je obe tatvini odločno zanikal. Glode konja je hotel uveriti sodišče, da ga je kupil na sejm, denar za nakup pa mu je dal baže neki France Zorc, katerega pa ne morejo nikjer najti, dasi trdi možakar, da je celo njegov sorodnik. Da sam ni imel denarja, je pa ugotovil njegov zet Anton Bo-

žič, ki mu je dal pred odhodom od doma 100 kron kot zakup za dve njivi, katere uživa stari Zorc kot izgovorjen prioblihek. Tatvino ovce pa je potrdil priča Ivan Dobnikar, ki je videl starega Zorca, kako je vlekli isto jutro še pred 5. uro po gozdu v smeri proti Bokavcem ovco. Ker se je vled tega ves zagovor starca razblijil in ker je bil mož že enkrat radi soudeležbe pri tatvini neke krave obsodjen na 8 mesece težke ječe — takrat je pogojno amnestiran — je bil mož obsodjen na 18 mesecev težke ječe, mora plačati Starmanu ovco in pa vse sodne stroške in takso. Ko je mož čul obsodbo, se je silno razhudil nad svojo, vendar mu vse to ni in tudi ne bo pomagalo.

Draga fantovščina. Pili so fantje fantovščina. Nekaj časa je prevladovalo sporazumljenje in veselje, ko so pa prišli v družbo še mlajši fantje, se je pričelo prekanje, vnel se je prepir, ki se je zaključil s splošnim pretepom. Pretepal so se kar vprek in pravijo, da je vsak nekaj staknil. Največ pa jih je skupil med fanti Avg. Znidarski, ki pa je tudi po izjavi pri prvi izzval in bil tudi najbolj silen. Rudolf Zagar, sobni slikar, po domače Malarjev iz Loža, ga je s tovariši končno vrgel na tla, kjer se mu ni baš dobro godilo. Suvali so ga in tepli, kdor ga je dosegel. Zagar pa je bil še obtožen, da ga je suval s petami po glavi in ga pri tem težko poškodoval na obeh očesih. Zdravnik dr. Travner je ugotovil, da je poškodba na podlagi takratnega izvida in današnje preiskave lahka. Z ozirom na vse te okoliščine je bil obsodjen Zagar samo na 1000 kron globe in bo plačal razne stroške.

Star mejaš. Posestnik Janez Kranjc, 77 let star mož, toda še čvrst in jase, je bil obtožen, da je prestavil na Babni polici mejnik proti mejasu sosedu Antončiču za 12 m v njegov svet in ga s tem oškodoval za okroglo 40 m² sveta. Mož je izpovedal pri obravnavi tako-le: Agrarna reparacija je postavljala l. 1911 mejnike po tem svetu. Z ozirom na to sem ugovarjal, da ta meja ne teče prav. Ker pa se žolnirji niso brigali za moje besede, nisem čakal konca komisije in sem šel domov. Kasneje mi je rekel tudi neki žolnir, da je meja napačna in da imm jaz prav. Šel sem v gorico, izruval mejnik in ga postavil, kot mi je rekel žolnir. Od tistega časa nisem bil več v gorici in tudi nisem več videl tega šmentanega mejnika. Po daljšem dokazovanju je sodišče starega moža oprostilo, ker je smatral senat to dejanje in v teh odnošajih le kršitev civilno-pravnega razmerja med obema mejašema. Tudi ni v tem dejanju dolosa, ki je potreben za ugotovitev krivde. Tudi ni hotel mož speljati sosedu v nobeno zmo, ker je napravil to javno in ni niti najmanj poskušal prikriti svoje dejanje, kar znači, da je napravil mož to subjektivno v dobri veri, da ima prav.

Polzvedovanja.

Izgubila se je rjava boa na Sv. Petra cesti. S. Sentpeterske cerkve do jubilejnega mostu. Pošta najtiti se prost, da jo proti nagradi odda v trgovini F. in L. Goričar Sv. Petra c. 20.

Tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje ponovno dražbo za prodajo kompostiranega tobačnega prahu. Dražba se vrši v tobačni tovarni dne 15. februarja t. l. ob 11. uri popoldne. Pogoji družbe na razpolago v tobačni tovarni.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Normalna barometrska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Baromet. v mm	Temper. v C	Relativ. vl. v C	Nebo, vetrov	Padavine v mm
5. 2. 21 h	728.5	4.5	06	d. jas. jug	
6. 2. 7 h	722.0	6.0	06	obl. z.	
6. 2. 14 h	722.1	6.2	09	obl. j. z.	

KUHARICA
Dobra in varčna, za nastop v stiriinastih dneh, DOBI SLUŽBO. Vprašati: Dunajski c. 36, levo, prva vrata.

Sobo za dobo 2—3 mesece s popolno separiranim vodom s hodnika išče samec za takoj. Plača vsako ceno. Kdor mi sporoča naslove, dobi nagrado. — Olerie pod »5000 kron št. 655« na upravo »Slovenca«.

Najcenejše in najboljše so vžigalice iz tovarne vžigalic v Rušah.

Svetovna trdka išče zanesljivega potnika za več okrajev.

Za zanesljivo moč stalna služba z velikimi dohodki. Istotako se reflektira na še zmožne upokojece. — Ponudbe je nasloviti pod šifro: »Dobra in zanesljiva moč št. 712« na upravništvo »Slovenca«.

Iščem službo HIŠNIKA.

Sem izučen SOFER in zmožen popravila avtomobilov. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Hišnik 678«.

Kot VAJENEC v trgov. z meš. blagom želi vstopiti 17 l. mladenič. Naslov pove upravo lista pod štev. 679.

Absolvent slov. trgov. šole, s praks. so, vojašine prost želi namčenja. Dopise na upravo pod šifro: »Točnost 676«.

V najem vzamem NJIVO, 2-3 orale, obenem sprejemem mesarskega VAJENCA. — Več se poizve pri Adolfu Zobjek, mesar, Poljanska 55.

IZJAVA.

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik dolga, katerega bi kdo napravil na moje ime brez moje volje. — Karol KANON, strojevodja drž. žel., Ljubljana. 704

Preključujem

žaljive besede, ki sem jih govoril o IVANU GOL. — JERNEJ GROZNIK. 702

NE ČAKAJ spomladiti! Naroci takoj. SEMENA, sadno drevo, vrtnice, dolle, gladiole itd. — VRTNARSKO VELEPOSODJETJE »VRT« — Džamonje in drugi — Maribor. Zahtevajte cenik!

Oddam SOBO

lepo opremljeno, samskemu gospodu event. gospodični. Naslov v upravi pod št. 698

POHIŠTVO

KLUB »GARNITURE« itd. — nudita najceneje — ERMAN & ARHAR, mizarstvo, št. Vid n. Ljublj.

Dekoracije ZA VESELICE! Ceni društvom in gostilničarjem priporočila trdka M. TIČAR. Ljubljana, veliko zalogo papirnatih krožnikov in servietov, serpentine, konfeti, lampione, zalepke za žaliivo počto in srečolov, girlande in druge lepe okraske po najnižji cenil. — Društvom popusti! 227

Vsakemu

ki ima obrt ali industr. dobavlja STROJE vseh vrst po najnižjih cenah, tudi na obroke: Tehniška UNION družba z o. z., Ljubljana, Sodna ulica št. 4, II. nadst.

Hiša

z obsežnim dvoriščem in 1 oralom travnika v Ljubljani naprodaj. — Naslov pove uprava lista pod štev. 577.

Prodajam novo MLATILNICO in LOKOMOBIL 6 HP radi družinskih razmer. M. Šilvar, Ljutomer, Slovenija.

Tračnice - kretnica. Kupim v dobrem stanju: 220—280 m tračnice a mtr 25—32 kg težke, in kretnice desno profil 35—65, 120—150 hrastovih pragov. Parna žaga škofelja. 653

VEČJE POSESTVO

je naprodaj z vsemi gospodarskimi poslopi v bližini postaje Novo mesto. Več se izve pri Jožetu AUŠEC v Novem mestu št. 269. 714

Za jugoslovanski patent št. 149 od 1. novembra 1911 na »STROJ za kopiranje« se iščejo KUPCI ali odjemalci licence. — Cenjene ponudbe na ing. Milan Šuklje, patentni inženjer, Ljubljana, Rutarjeva ulica 9. 687

Novo pohištvo

za več spalnic, iz trdega lesa (hrast, črna, orehi) NA-PRODAJ. Delo solidno. Cene zelo ugodne. — FRANC TOMŠIČ, mizarstvo, Zg. Kašelj 64, pošta D. M. v Polju.

Prodajam čistokrvno VOLČJO PSICO, 15 mes. staro. Naslov pove uprava pod št. 701

Razpis prodaje.

Iz zapuščine dr. Ivana ORAZNA se prodajo sledeče nepremičnine:
1. Vlož. št. 201, kat. obč. Osterc, parcela 323 vinograd v izmeri 7402 m². Ta vinograd »Zavodni« je dobro obdelan in urejen, ima proti jugu obrnjeno višje lego in rodovitno zemljo.
2. Vlož. št. 202, kat. obč. Osterc, in sicer: Stavbna parcela št. 15, zidan vinski hram v izmeri 94 m². Hram se nahaja v dobrem stanju, ima dobro slamnato streho, vsebuje prostor za preho in za vinsko posodo, zraven sta dve iz lesa zgrajeni sobi, v podstrešju prostor za shrambo sena. Inventarja v hramu ni. — Zemljiška parcela št. 322, njiva, ki se porablja za košenico, v izmeri 5737 m². — Zemljiška parcela št. 174, gozd (kolosek) v izmeri 3337 m². — Zemljiška parcela št. 311, gozd (kolosek) v izmeri 2528 m². — Zemljiška parcela št. 315, gozd (kolosek) v izmeri 5823 m². — Zemljiška parcela št. 349, gozd (kolosek) v izmeri 3661 m². — Ti koloseki so deloma v rasti in deloma porabni za vinogradno polje.
3. Vlož. št. 177, kat. obč. Črnača vas, parc. 599, gozd v izmeri 9664 m² (z različnim drevjem zaraščena hosta). Vse zemljišče se proda skupno.
Prodajni pogoji: Kupec plača vso kupnino na dan podpisa kupne pogodbe v gotovini, nosi vse stroške pogodbe, pristojbine in vse davščine izvirajoče iz pogodbe; dalje plača za leto 1924 na prodano zemljišče odpadajoče davščine z dokladami vred.
Ponudbe z navedbo kupne cene, v katerih se ponudnik zaveže, da ostane v besedi do 4. marca t. l., je poslati podpisaniemu odboru do 26. februarja 1924.
Upravni odbor dr. Orazneva dijaškega doma (univerza) v Ljubljani, dne 31. januarja 1924.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Franc Kremžar v Ljubljani.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.